

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ Ν.ΣΕΡΡΩΝ

Σέρρες 20 Ιουνίου 2022

Αριθμ.Πρωτ.:173029

Ταχ. Δ/νση : Μεραρχίας 67
Ταχ. Κώδικας : 62125
Πληροφορίες : Δ. Κωνσταντόπουλος
Τηλέφωνο : 2 31309069
Email: : dkonstant@damt.gov.gr

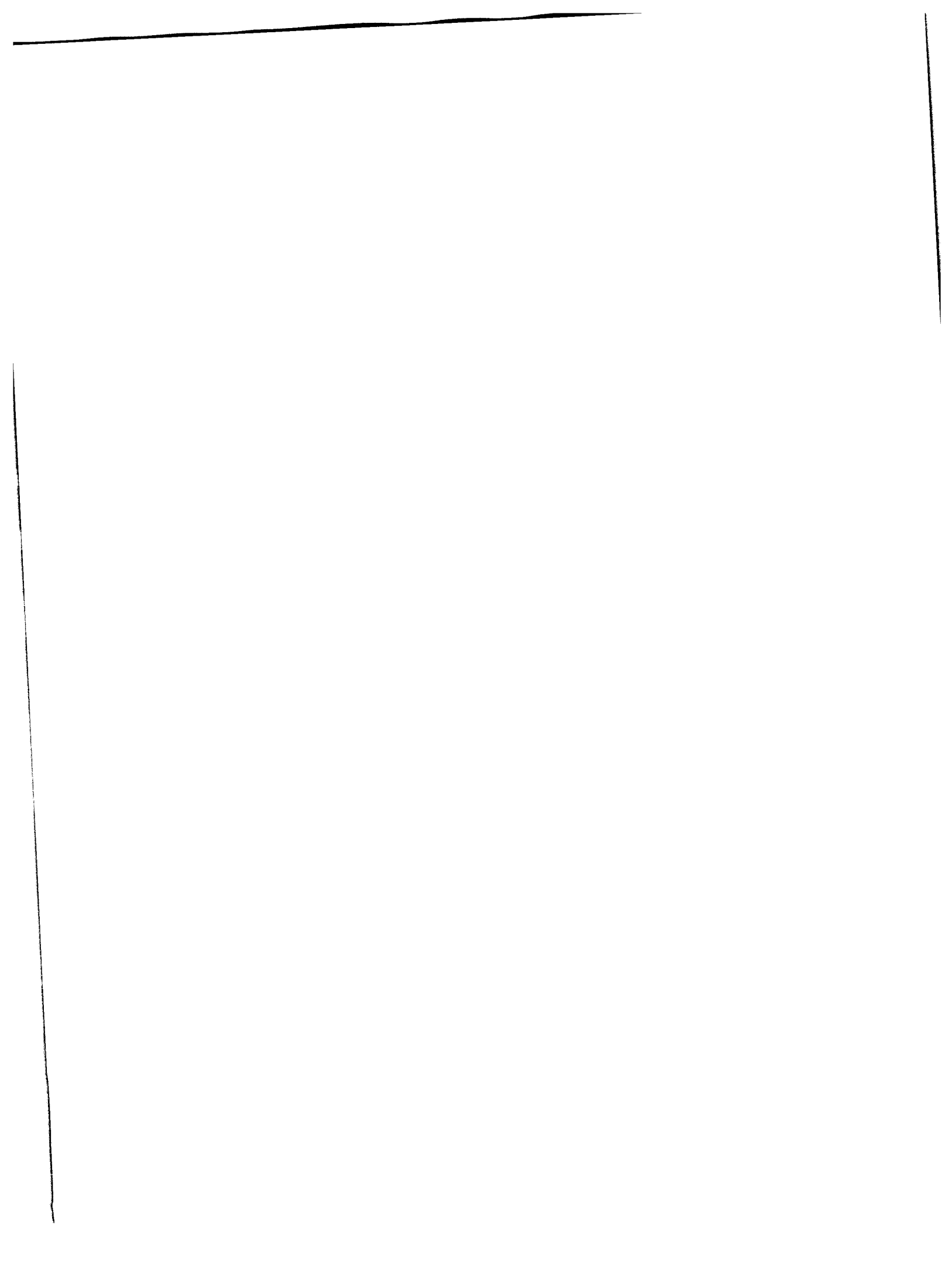
ΠΡΟΣ:
Τον Δήμαρχο Σερρών

ΘΕΜΑ: Έλεγχος νομιμότητας της υπ' αρ.417/2022 απόφασης της οικονομικής επιτροπής Δήμου Σερρών
ΣΧΕΤ: Το αριθμ.17830/03.06.2022 έγγραφο του Δήμου Σερρών

Κατόπιν του ανωτέρω (1) σχετικού εγγράφου σας για την αποστολή προς έλεγχο της απόφασης αριθμ.417/2022 της οικονομικής επιτροπής του Δήμου Σερρών με θέμα την έγκριση σχεδίου προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του Δήμου Σερρών (κύριος του έργου) και της Δ.Ε.Υ.Α. Σερρών (Φορέας Υλοποίησης), ως μέρος του φακέλου υποβολής πρότασης της Δ.Ε.Υ.Α. Σερρών με τίτλο «Κατασκευή Πολυδύναμου Πρότυπου, Καινοτόμου Κτιρίου στην ΕΕΝ Σερρών, Έργα Αναβάθμισης Ανοικτών Χώρων και Εκσυγχρονισμός Υποδομών Αποχέτευσης που ως φυσικό μέρος περιλαμβάνει έργα αναβάθμισης ανοικτών χώρων και χώρων πρασίνου, καθώς και προμήθειας συστήματος διαβαθμισμένης συμπίεσης υπόγειων κάδων» μέσω της Πράξης με τίτλο» Κατασκευή Πολυδύναμου Πρότυπου, Καινοτόμου Κτιρίου στην ΕΕΝ Σερρών, Έργα Αναβάθμισης Ανοικτών Χώρων και Εκσυγχρονισμός Υποδομών Αποχέτευσης», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», και ως προς τα οριζόμενα από την προγραμματική σύμβαση σας επισημαίνουμε τα εξής:

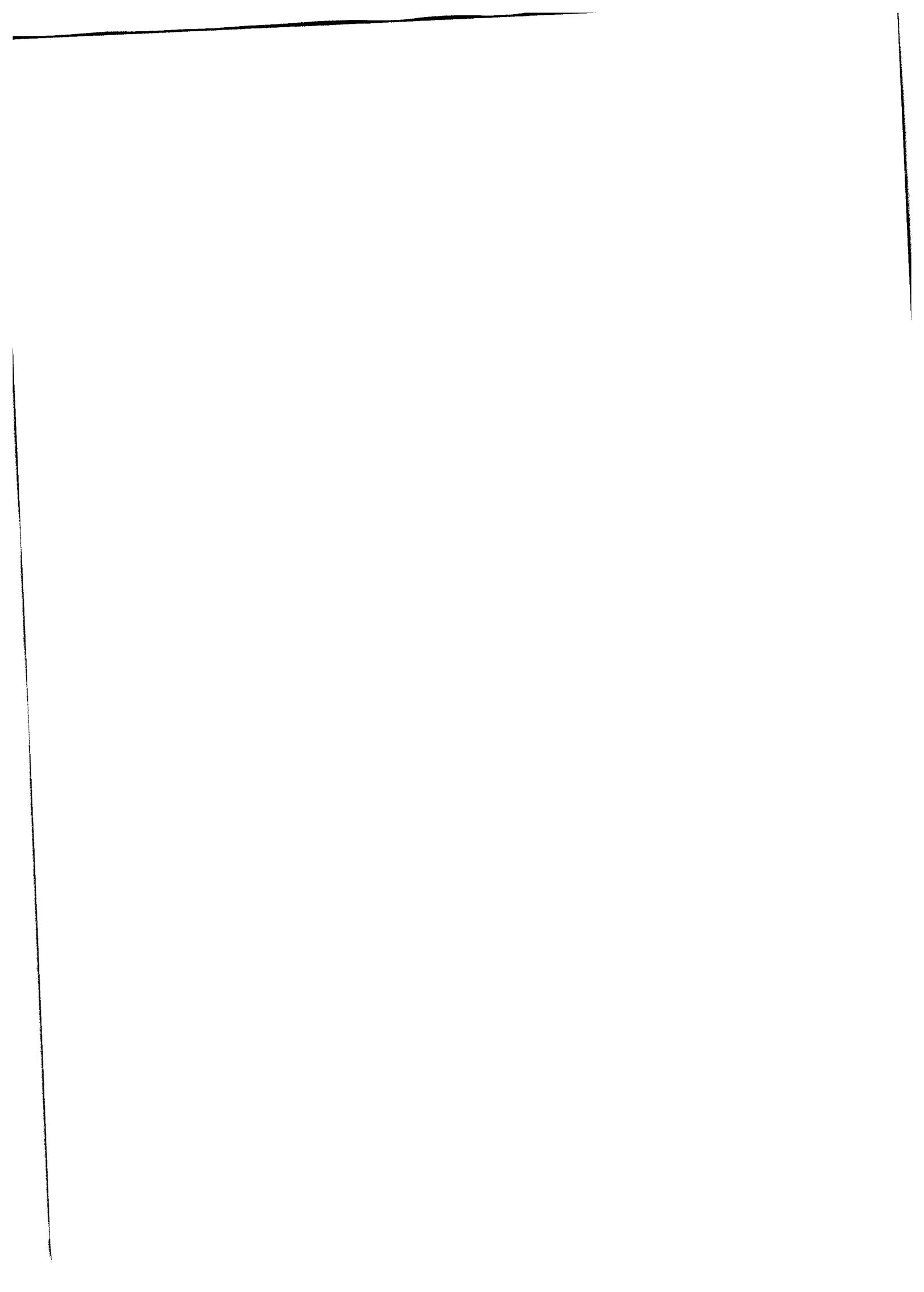
Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 225 του ν.3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με αυτές του άρθρου 45 του ν.4873/2021(ΦΕΚ 248 Α/16-12-2021) και ισχύει, ορίζεται ότι: «1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, καθώς και των Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α., εφόσον αφορούν: (.....)(βγ) την ανάθεση συμβάσεων, ανεξαρτήτως είδους αυτών, που συγχρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους, η εκτιμώμενη αξία των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.,(.....) η) τη σύναψη πάσης φύσεως προγραμματικών συμβάσεων η

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 62a975f870128e28a81766f4 στις 20/06/22 13:00

προϋπολογιζόμενη δαπάνη, των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. θ)(.....). Στην Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας και οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν: α) (.....)(εγ) την ανάθεση συμβάσεων, ανεξαρτήτως είδους αυτών, που συγχρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους, η εκτιμώμενη αξία των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., (.....) ζ) τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. (.....). 2. Η απόφαση αποστέλλεται για έλεγχο νομιμότητας συνοδευόμενη από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία για την νόμιμη έκδοσή της, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου. Οι δήμοι, οι περιφέρειες, τα Ν.Π.Δ.Δ. και οι ανωτέρω επιχειρήσεις τους υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί και κάθε επιπλέον στοιχείο που ζητείται από την ΑΥΕ Ο.Τ.Α. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 παρ.1α, 2 και 3 του ν.3852/2010 προβλέπεται ότι «1.α) Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων και περιφερειών του άρθρου 101, οι περιφερειακές ενώσεις δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος και η Ένωση Περιφερειών Ελλάδας, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος και η Ένωση Περιφερειών Ελλάδας, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στον δημόσιο τομέα, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65), (.....), μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο ή (.....) ή μεταξύ τους ή με Ν.Π.Δ.Δ. ή με τους φορείς των παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147), μεμονωμένα ή από κοινού. Στις προγραμματικές συμβάσεις στις οποίες μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Συντονιστή της αποκεντρωμένης διοίκησης, στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση. Οι ανωτέρω συμβάσεις υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι προγραμματικές συμβάσεις, στις οποίες ένας εκ των συμβαλλομένων είναι Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού, δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 225. (.....) 2.α. Στις προγραμματικές συμβάσεις ορίζονται απαραίτητα το αντικείμενο, ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης, το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός, τα δικαιώματα και οι

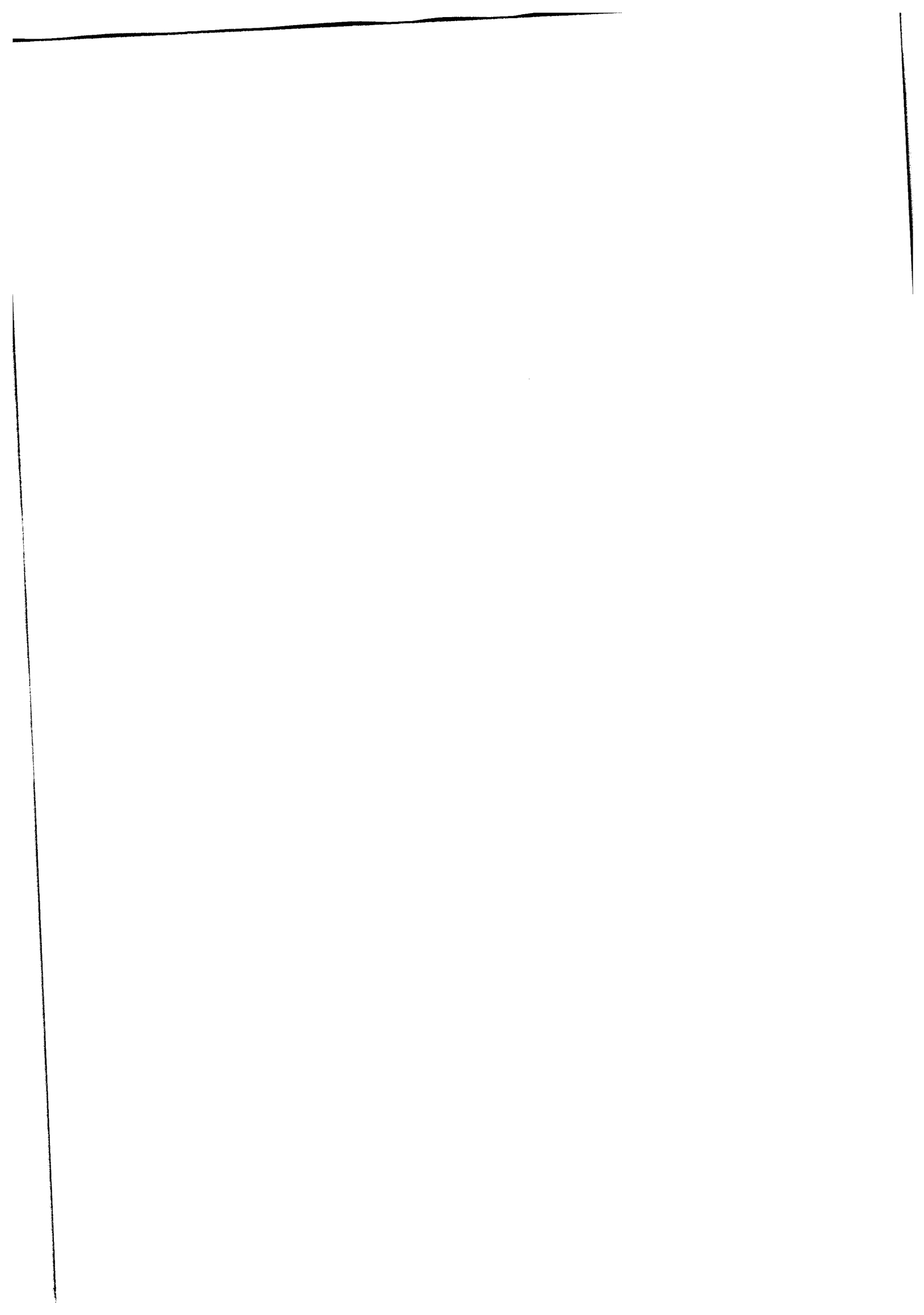
Διανομή μέσω 'ΓΡΙΑΔΑ' με UID: 62a975f870128e28a81766f4 στις 20/06/22 13:00

υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, το απαιτούμενο προσωπικό για την κάθε επιμέρους εργασία, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις, ο τρόπος κάλυψης των αναγκών για την εκπλήρωση της προγραμματικής σύμβασης λειτουργικών εξόδων, καθώς και η διαδικασία καταβολής τους. Ως «λειτουργικά έξοδα» λογίζονται, ιδίως, οι πάσης φύσεως αμοιβές προσωπικού και οι δαπάνες χρήσης ακινήτων, μηχανημάτων και μέσων. Για την εκπλήρωση του σκοπού της προγραμματικής σύμβασης, ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Στις προγραμματικές συμβάσεις ορίζονται απαραίτητα το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης, οι αρμοδιότητές του, καθώς και οι ρήτρες σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβαίνει τους όρους αυτής. β. Με την προγραμματική σύμβαση επίσης ορίζεται ο συμβαλλόμενος, στον οποίο μπορεί να ανατεθεί η διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων του προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του, εφόσον προβλέπεται αντίστοιχο στάδιο. γ. Αν ο συμβαλλόμενος σε προγραμματική σύμβαση αναθέσει σε τρίτον τη διαχείριση, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων αυτών, η ανάθεση γίνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τον κατά τη σύμβαση υπόχρεο συμβαλλόμενο. 3. Οι προγραμματικές συμβάσεις μπορεί να χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέσω προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή/και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους, τον Τακτικό Προϋπολογισμό ή άλλα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα ή τα ειδικά προγράμματα των άρθρων 69 και 71 του ν. 4509/2017 (Α' 201), καθώς και από τους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων. Είναι επίσης δυνατή η χρηματοδότηση των συμβαλλομένων και από φορείς του δημόσιου τομέα που δεν μετέχουν στην προγραμματική σύμβαση.».

Καθώς από την ανωτέρω νομοθεσία προκύπτει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη στα πλαίσια της σύναψης μιας προγραμματικής σύμβασης υποχρεούνται να καθορίζουν κάθε φορά, ως ελάχιστο περιεχόμενο της προγραμματικής σύμβασης που πρόκειται να συνάψουν, το αντικείμενο, το σκοπό και τη διάρκεια της σύμβασης, το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, τον προϋπολογισμό, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, το απαιτούμενο προσωπικό για την κάθε επιμέρους εργασία, τους πόρους από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις, τους τρόπους κάλυψης των αναγκών για την εκπλήρωση της προγραμματικής σύμβασης λειτουργικών εξόδων, καθώς και τη διαδικασία καταβολής τους. Ως «λειτουργικά έξοδα» λογίζονται, ιδίως, οι πάσης φύσεως αμοιβές προσωπικού και οι δαπάνες χρήσης ακινήτων, μηχανημάτων και μέσων. Για την

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 62a975f870123e28a81766f4 στις 20/06/22 13:00

εκπλήρωση του σκοπού της προγραμματικής σύμβασης, ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Στις προγραμματικές συμβάσεις, επίσης, ορίζονται απαραίτητα το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης, οι αρμοδιότητές του, καθώς και οι ρήτρες σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβαίνει τους όρους αυτής. Μέσω του ανωτέρω ειδικότερου προσδιορισμού του περιεχομένου της προγραμματικής σύμβασης διασφαλίζεται η εξοικονόμηση πόρων με τη διάθεση των απολύτως αναγκαίων χρημάτων, προσώπων και υλικών για την εκτέλεση των μελετών, έργων και των εν γένει αναπτυξιακών προγραμμάτων, η διαφάνεια των χρηματοδοτήσεων, η διασφάλιση του πραγματικού ανταγωνισμού, η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, η αποτροπή ανεπίτρεπτων επιχορηγήσεων από τους ΟΤΑ προς τους φορείς που συμμετέχουν στις συμβάσεις (ΕΣ Πράξεις Τμήματος VII 117/2010, 202/2010, 398/2009, 18/2005).

Επειδή, από τα προεκτεθέντα όσον αφορά στην υπό κρίση προγραμματική σύμβαση και κατόπιν εξέτασης του σχεδίου αυτής, όπως έχει εισαχθεί και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αριθμ.417/2022 απόφασης της οικονομικής επιτροπής του Δήμου Σερρών, δε γίνεται καμία αναφορά στο περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, στο απαιτούμενο προσωπικό για την κάθε επιμέρους εργασία, τους πόρους από τους οποίους θα καλυφθούν οι οικονομικές υποχρεώσεις (δε καθορίζεται το ποσοστό χρηματοδότησης από το Ε.Π. ή/και πιθανούς πόρους του Δήμου ή της Δ.Ε.Υ.Α.Σ.), τους τρόπους κάλυψης των αναγκών για την εκπλήρωση της προγραμματικής σύμβασης λειτουργικών εξόδων, καθώς και τη διαδικασία καταβολής τους. Επίσης δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη στο κείμενο του σχεδίου της προγραμματικής για τις ρήτρες που επιβάλλονται σε βάρος του συμβαλλομένου που παραβαίνει τους όρους αυτής. Η έλλειψη των ανωτέρω στοιχείων, που από τη νομοθεσία ορίζονται υποχρεωτικά ως ελάχιστο περιεχόμενο της υπό σύναψη προγραμματικής, καθιστά ελλιπές το σχέδιο της υπό έλεγχο προγραμματικής σύμβασης και αναγκαία τη σαφή συμπλήρωσή του με τα ανωτέρω απαραίτητα στοιχεία.

Επιπλέον, στο άρθρο 4 της σύμβασης αναφέρεται ότι «Η διάρκεια της παρούσας σύμβασης αρχίζει από την ημερομηνία υπογραφής και λήγει με την ολοκλήρωση του Έργου και την παράδοσή του σε πλήρη λειτουργία από το φορέα Υλοποίησης στον Κύριο του Έργου. Η διάρκεια υλοποίησης καθορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 και οποιεσδήποτε τροποποιήσεις της που υπερβαίνουν τους 6 μήνες γίνονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Παρακολούθησης». Δεδομένου όμως ότι στο Παράρτημα 1, το οποίο στο άρθρο 2.2 του σχεδίου προγραμματικής ορίζεται ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης, απουσιάζει ειδική σύνταξη και αναφορά του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης των αντικειμένων της προγραμματικής σύμβασης ενώ δεν προσδιορίζεται ούτε και ο χρονικός ορίζοντας της τυχόν παράτασής της, ο σχετικός όρος περί τυχόν τροποποίησης παράτασης με ελεύθερη βούληση των συμβαλλομένων καθ' υπόδειξη της επιτροπής παρακολούθησης, δεν είναι σύμφωνος με τις απαιτήσεις της ως άνω διάταξης, καθίσταται δε αντίθετος προς τις αρχές της διαφάνειας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (πρβλ. ΕΣ ΣΤ' Κλ.317/2018, VI Τμ. 2651/2012, Ζ' Κλ.121/2013, 150/2011).

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 62a975f870128e28a81766f4 στις 20/06/22 13:00

Σημειώνεται ότι η σύνταξη χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης της σύμβασης συνιστά ουσιώδες στοιχείο αυτής, σαφώς διακεκριμένο από τη διάρκειά της, κατά τη σαφή διατύπωση του άρθρου 100 παρ. 2 του ν. 3852/2010.

Τέλος, η διάταξη του άρθρου 5 της σύμβασης προβλέπει τη σύσταση κοινής επιτροπής παρακολούθησης της σύμβασης αποτελούμενη από δύο (2) άτομα (έναν εκπρόσωπο από κάθε συμβαλλόμενο φορέα) κατά παράβαση της γενικής αρχής του δικαίου περί τριμελούς κατ'ελάχιστον συγκροτήσεως των συλλογικών οργάνων, όπως αποτυπώνεται στις διατάξεις του άρθρου 13 παρ.2 του ν.2690/1999(ΦΕΚ45Α') (ΚΔΔ) (Ελ. Συν. Κλιμάκιο Ζ' Πράξη 417/2011). Κατά συνέπεια πάσχει η διμελής συγκρότηση της επιτροπής αυτής όπως προβλέπεται στο σχέδιο της σύμβασης, η οποία θα πρέπει να αποτελείται από τρία ή περισσότερα μέλη ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η σχετική σύμβαση υπογράφεται από δύο μόνο συμβαλλόμενους φορείς.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω παρατηρήσεων παρακαλούμε να τροποποιήσετε-συμπληρώσετε σχετικά το σχέδιο της ανωτέρω προγραμματικής σύμβασης και μέσω του αρμοδίου οργάνου (της οικονομικής επιτροπής του Δήμου Σερρών) να επανέλθετε με νέα απόφαση έγκρισης αυτού προκειμένου να ολοκληρωθεί ο έλεγχος νομιμότητας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Το παρόν έγγραφο κοινοποιείται και στη ΔΕΥΑΣ ως συμβαλλόμενο μέρος για τις αντίστοιχες ενέργειες και απόφαση του διοικητικού συμβουλίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Με εντολή Συντονιστή Α.Δ.Μ.-Θ.
Η Αναπληρώτρια
Προϊσταμένη Τμήματος

Ε. Θεοδοσίου

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

ΔΕΥΑ Σερρών (ως συμβαλλόμενη στη προγραμματική σύμβαση)